

Літаратура

1. Беларуская-рускі слоўнік у 3 т. / пад рэд. А. А. Лукашанца; Т. 2. – Мінск: Беларуская Энцыклапедыя імя Петруся Броўкі, 2012. – 1087 с.
2. Бялова, К. А. Моўныя асаблівасці беларускага інтэрнэт-дыскурсу / К. А. Бялова // Беларуская лінгвістыка. – 2010. – Вып. 65. – С. 104–110.
3. Важнік, С. Беларуская мова ў Інтэрнэце / С. Важнік // Acta Neophilologica. – 2006. – № 8. – С. 79–89.
4. Важнік, С. А. Інтэрнэт-камунікацыя па-беларуску: глабальная інтэрнацыяналізацыя ці чарговы крок да нацыянальнай самаідэнтыфікацыі / С. А. Важнік // Даследаванні па германа-славянскай філалогіі = Acta Germano-Slavica: зборнік навуковых артыкулаў. Вып. 1. / Пад рэд. Я. Я. Іванова. – Магілёў, 2007. – С. 178–199.
5. Дзятко, Д. В. Беларуская матэматычная тэрміналогія: станаўленне, структура, функцыянаванне / Д. В. Дзятко. – Мінск: БДПУ, 2009. – 192 с.
6. Кампутарны слоўнік [Электронны рэсурс]. – Рэжым доступу: <http://kamputerm.org/index.php.html> – Дата доступу: 19.12.2017.
7. Савіцкі, М. Тлумачальны слоўнік па інфарматыцы / М. Савіцкі. – Мінск: Энцыклапедыкс, 2009. – 300 с.
8. Савіцкі, М. І. Тлумачальны слоўнік па інфарматыцы. 2-е выд. / М. І. Савіцкі. – Мінск: Медыял, 2014. – 418 с.
9. Тлумачальны слоўнік беларускай мовы. У 5 т. Т. 3. – Мінск: Беларуская савецкая энцыклапедыя, 1979. – 672 с.
10. Шпакоўская, Л. І. Камп’ютарны слэнг і літаратурная мова: праблемы канкурэнцыі / Л. І. Шпакоўская // Інновацыйныя адукацыйныя тэхналогіі. – 2012. – № 2 (30). – С. 64–68.

А. Я. Мантур,

*старшы выкладчык кафедры беларускай і рускай моў
Беларускага дзяржаўнага аграрна-тэхнічнага ўніверсітэта*

Беларуская лінгвістыка аб аўтарскіх неалагізмах

Пачынаючы з 1920-х гг. у лінгвістыцы значную ўвагу даследчыкаў прыцягваюць пытанні тэорыі індывідуальна-аўтарскай неалагізацыі. Пры гэтым вывучэнне аўтарскіх неалагізмаў адбываецца ў розных напрамках: словаўтваральным, лексікалагічным, лексікаграфічным, стылістычным і інш. (Р. В. Вінакур, А. А. Земская, У. У. Лапацін, Н. І. Фельдман, Э. І. Ханпіра і інш. – у рускім мовазнаўстве; Г. І. Басава, У. А. Бобрык, М. С. Васілеўскі, В. А. Зразікава, І. П. Казейка, М. Р. Прыгодзіч і інш. – у беларускім мовазнаўстве). Вучонымі даследуюцца праблемы азначэння аказіянальнага новаўтварэння, акрэсліваюцца крытэрыі індывідуальна-аўтарскай неалагізацыі, аналізуюцца словаўтваральныя тыпы, згодна з якімі былі ўтвораны аказіянальныя словы.

Аказіянальнымі словамі ў сучасным мовазнаўстве лічацца такія словы, якія не адпавядаюць моўным нормам; іх ствараюць для таго, каб перадаць пэўныя стылістычна-экспрэсіўныя адценні, выявіць праз іх уласнае светабачанне.

Аўтарскія неалагізмы – з’ява старажытная. Яны былі заўважаны яшчэ ў выданнях Ф. Скарыны, П. Бярынды, Л. Зізанія, А. Філіповіча, М. Смятрыцкага і інш. Аднак найбольшага росквіту індывідуальна-аўтарская словатворчасць дасягнула ў 20–30-я гады ХХ ст. Вялікімі майстрамі індывідуальна-аўтарскіх неалагізмаў (аказіяналізмаў) былі класікі беларускай літаратуры: Янка Купала (*квольнік, сурганіў, грызапёр*) і Якуб Колас (*цёмнакрыліць, санцавей, іскразьяны*). Шмат аўтарскіх неалагізмаў сустракаецца і ў творах сучасных беларускіх пісьменнікаў. Шырокае выкарыстанне індывідуальна-аўтарскіх неалагізмаў характэрна для творчасці Рыгора Барадуліна, Ніла Гілевіча, Леаніда Дранько-Майсюка, Васіля Зуёнка, Уладзіміра Караткевіча, Максіма Танка і інш.: *глінамесы лепяць гаршкі* (Р. Барадулін); *меў дар маўлення смехатворац* (Н. Гілевіч); *якія там зданіліся караблі* (Л. Дранько-Майсюк).

Большасць з іх утворана згодна з правіламі беларускага словаўтварэння. Значэнне іх можна зразумець і без кантэксту: *абнядоліцца* (Я. Купала), *галініцца* (Р. Барадулін), *прысуседзіцца* (Н. Гілевіч) і інш. У мове твораў мастацкай літаратуры шырока асвоены працэс утварэння прыслоўяў ад назоўнікаў: *азёрна, борна, гойна, вучона* (Р. Барадулін), *хваліста, думна, крынічна* (Я. Купала), *партрэтна, мройліва, крылата* (В. Зуёнак) і інш. Актыўна папаўняецца клас дзеясловаў: *нядзеліцца, начэць, наземіць, паплячэць, ружыць, славяніцца* і інш. Гэтыя і іншыя ўзоры аўтарскіх неалагізмаў сур’ёзна ўскладняюць пытанне аб аказіянальным і ўзуальным статусе лексем у беларускай мове.

Аказіянальныя словы па розных прычынах да 80-х гадоў мала даследаваліся ў беларусістыцы. Спынімся на некаторых працах, у якіх закраналася гэтае пытанне, прааналізуем адносіны даследчыкаў да аўтарскіх неалагізмаў.

Заўважым, што ў 20-я гады ХХ ст. пісьменнік і даследчык У. Дубоўка вызначае шляхі стварэння новых слоў на аснове народнай мовы, прыводзіць прыклады аказіяналізмаў, што ўжо прыжыліся ў літаратурнай мове, вызначае ступень вартасці індывідуальна-аўтарскіх слоў: «Зразумела, што наватворы павінны быць лёгкімі для ўспрымання, мілагучнымі, знітаванымі з асноўнай слоўнікавай масай і павінны выклікаць жыццё арганічнай патрэбнасцю» [10].

У працы Т. Глыбоцкага адзначаліся станоўчыя тэндэнцыі літаратурнага жыцця 20-х гадоў, аднак нямала нараканняў прагучала ў адрас тых паэтаў, якія ўводзілі ў свае творы новыя словы. Ён пісаў: «Выкапваць такія словы, якія нідзе ўжо не ўжываюцца, мёртвыя словы, альбо выдумляць новыя, якіх ніхто ніколі не зразумее, – у гэтым з Дубоўкам мала хто можа спрачацца» [8].

Адзначым, што асцярога Т. Глыбоцкага была небеспадстаўная, бо яшчэ інтэнсіўна ішоў працэс уніфікацыі форм сучаснай беларускай мовы, а яе лексіка, як было заўважана І. К. Германовічам, «прадстаўляла сабой вельмі стракаты кангламерат, у якім паралельна суіснавалі і ўжываліся без пэўных правіл з агульнавядомымі словамі і іншыя слоўныя стыхіі: дыялектызмы, розныя запазычванні, шматлікія наватворы. Злоўжыванне іх прыводзіла да незразумеласці» [8].

Па-іншаму ацэньваў словатворчасць У. Дубоўкі С. Дробуш: «Дубоўка ўдала ўводзіць новыя словы, якімі ўзбагачае беларускую мову. Некаторыя з іх ужывуцца, некаторыя адпадуць – такі лёс усякіх неалагізмаў» [9].

Моўным набыткам маладых паэтаў прысвячае артыкул прафесар П. А. Бузук. Вучоны зазначае, што «маладнякоўцы з рэвалюцыйнай смеласцю ўтвараюць новыя словы і звароты». Даследчык прыводзіць найбольш удалыя прыклады, на яго думку, аўтарскіх лексем (*навальнічыць, крынічыць, саймаваць*), лепшымі словатворцамі П. А. Бузук называе А. Дудара, А. Александровіча, М. Зарэцкага, М. Чарота [3].

Пытанням культуры мовы, у прыватнасці аўтарскай неалагізацыі, былі прысвечаны такія артыкулы К. Чорнага, як «Публіцыстычныя нататкі», «Небеларуская мова ў беларускай літаратуры», «Змест паштовай скрынкі».

У артыкуле «Праца над словам» П. Глебка пісаў: «Пачынаючы пісьменнік павінен падыходзіць да стварэння новых слоў вельмі, вельмі асцярожна, бо, каб ствараць новыя словы, трэба надзвычайна ведаць і саму жывую літаратурную мову, і яе законы развіцця і змен» [7].

Насцярожана адносіўся да новых слоў К. Крапіва. У прыватнасці, спыняючыся на лексічных новаўтварэннях Ц. Гартнага, ён адзначаў, што «гэта словы, якія ўтвораны самім аўтарам ад самых звычайных, вядомых усім слоў, нягледзячы ні на якія моўныя законы. Такое слова заўсёды выпірае рубам са сказу і, чытаючы, на яго заўсёды спатыкнешся» [14].

Неадназначныя адносіны да індывідуальна-аўтарскіх слоў былі ў Якуба Коласа. З аднаго боку ён сам рэдка звяртаўся да стварэння такіх слоў, а з другога – ён падтрымліваў тых аўтараў, што ўводзяць у свае

творы «добрае, трапнае слова». «Жыццё мовы і працэс словатворчасці ідуць несупынна», – пісаў Я. Колас [13].

У 60-я гады ў даследчыкаў павышаецца цікавасць да аўтарскіх новаўтварэнняў. Гэта звязана з тым, што да наватвораў усё часцей і часцей пачынае звяртацца маладая літаратурная змена – Р. Барадулін, В. Зуёнак і інш. Праўда, увага вучоных па-ранейшаму была скіравана ў 20-я гады. Сярод найбольш значных прац – кандыдацкія дысертацыі І. К. Германовіча «Нармалізацыя лексікі беларускай літаратурнай мовы ў 20–30-я гг. XX ст». і Н. С. Гілевіча «Паэзія “Маладняка”» – асноўныя палажэнні апошняй выкладзены ў кнізе «Акрыленыя рэвалюцыяй». Н. Гілевіч прыводзіць некаторыя прыклады словатворчасці маладнякоўцаў і робіць вывад, што «штучныя, часцей за ўсё няўдалыя наватворы (назоўнікі, прыметнікі, дзеясловы, прыслоўі) з’яўляюцца характэрнай асаблівасцю паэтычнай стылістыкі “Маладняка”» [6].

Фарміраванне беларускай літаратурнай мовы, сцвярджае А. Яскевіч, яшчэ не закончана, і перад пісьменнікамі па-ранейшаму стаяць вялікія задачы ў папаўненні мовы лексічнымі інавацыямі. Прызнаючы, што большасць аўтарскіх «новых» значэнняў застаецца ў дадзеным кантэксце, даследчык лічыць, што «з гэтага жывога бруення, паўторнага стылёвага скарыстання нараджаюцца новыя адценні і замацоўваюцца як нормы» [18].

У беларускім мовазнаўстве вывучэнне індывідуальна-аўтарскай моватворчасці прыкметна актывізуецца з 80-х гадоў XX ст. Цэнтральнае месца займае словаўтваральны аспект (Г. І. Басава, І. П. Казейка, М. В. Шабовіч і інш.). Аказіяналізмы як адметныя і ўнікальныя адзінкі маўленчай дзейнасці адкрываюць перад даследчыкамі новыя гарызонты і перспектывы.

Аўтарскія неалагізмы даследуюцца таксама ў кнізе В. П. Краснея «Грані слова. Факультатыўны курс. Лексіка і фразеалогія беларускай мовы» (1994). Паасобныя заўвагі аб індывідуальна-аўтарскай неалагізацыі сустракаюцца ў работах Л. І. Бурака, Л. М. Шакуна, Ф. М. Янкоўскага. Аказіянальныя адзінкі разглядаюцца ў працах агульнага характару, адрасаваных настаўнікам, студэнтам і выкладчыкам УВА Беларусі. У канцы 1980-х – пачатку 1990-х гадоў аказіянальныя ўтварэнні ў складзе неалагізмаў пачынаюць выдзяляць у граматыках і вучэбных дапаможніках па мове для вышэйшых навучальных устаноў і школьных падручніках.

Асобна трэба адзначыць кандыдацкую дысертацыю Г. І. Басавай, першую у беларускім мовазнаўстве спецыяльную працу аб аказіянальных словах, у якой разглядаюцца асаблівасці ўжывання больш

за 800 аўтарскіх неалагізмаў і іх структура на матэрыяле беларускіх вершаваных твораў 60–70-х гадоў XX ст. Даследчыцай былі выяўлены ў беларускіх мастацкіх тэкстах аўтарскія неалагізмы, адзначаны асноўныя словаўтваральныя мадэлі ўтварэння аказіянальных адзінак, дадзена ўсебаковая словаўтваральная характарыстыка новаўтварэнняў, былі ахарактарызаваны іх экспрэсіўна-мастацкія функцыі. У якасці дадатка да дысертацыі падаецца слоўнік аналізуемых аказіяналізмаў.

Г. І. Басава адзначае, што самыя прадуктыўныя спосабы ўтварэння аўтарскіх неалагізмаў – афіксацыя і складанне [1]. Аўтар гаворыць аб тым, што суфіксацыя займае асноўнае месца ў сістэме беларускага словаўтварэння: *аблачынка, вераснёва, глыбасць, купаланяты, заўсёднік* і інш. Прэфіксальнае словаўтварэнне найбольш прадуктыўна ў аказіянальных дзеясловах: *адмужацца, замемуарыць, ухмарыць* і інш. Складанне, на думку даследчыцы, з’яўляецца самым актыўным спосабам утварэння аказіянальных адзінак у сучаснай беларускай мове. Усе складаныя аказіянальныя новаўтварэнні ў навуковай працы былі падзелены на два асноўныя лексіка-граматычныя разрады – назоўнікі (*загаданія, крэслацёр, турыстаманія*), і прыметнікі (*летаархіўны, крыгаломісты, тленна-вечны*). Складаныя аказіянальныя дзеясловы прадстаўлены нешматлікай колькасцю (*снежнагорыца, стальяварыць, шумнагалосіць*). Акрамя вышэй адзначаных спосабаў утварэння наватвораў, Г. І. Басава вылучае і зрашчэнне (*варголы, нібы-інтэлігент* і інш.). Складаныя словы, на думку даследчыцы, маюць празрыстую семантыку.

Г. І. Басавай выяўлены аказіяналізмы, якія былі ўтвораны ўласна аказіянальнымі спосабамі: кантамінацыяй (аб’яднанне двух узуальных слоў у трэцяе – аказіянальнае (*барадзед = бара/да + дзед; гушча = гус/ты + чай* і інш.)), міжслоўным накладаннем (характарызуецца тым, што на канец асновы аднаго слова накладаецца аанімічны пачатак другога слова, у выніку ўтвараецца складанае слова, якое ўключае асновы двух слоў: *залівень (заліваць + лівень), муркаты (мурка + каты)* і інш.). Аказіянальныя словы, якія створаныя спецыфічнымі спосабамі, выкарыстоўваюцца ў тэкстах сатырычнай накіраванасці, валодаюць большай экспрэсіяй.

Даследчыца сцвярджае, што аказіянальныя словы з’яўляюцца неабходнымі кампанентамі вобразна-мастацкай структуры твора, яны надаюць яму сэнсавую і экспрэсіўную насычанасць, і большасць з іх сталі змястоўнай і эмацыянальнай дамінантай твора.

Аб’ектам навуковага аналізу дысертацыі У. А. Бобрыка з’яўляюцца аўтарскія неалагізмы ў мове твораў Я. Купалы. І. П. Казейка ў сваёй

навуковай рабоце дае комплексны аналіз беларускамоўных наватвораў. Аўтар прапаноўвае і абгрунтоўвае практычна новую ў беларускім мовазнаўстве класіфікацыю беларускіх новаўтварэнняў (сацыяльныя неалагізмы, патэнцыяльныя словы, аказіяналізмы), пераканаўча даказвае перавагу паўкалькавання над калькаваннем у 1960–70-х гадоў [2].

Кандыдацкая дысертацыя Н. У. Чарнаброўкінай прысвечана аналізу асобных лексіка-семантычных груп (напрыклад, аказіянальныя назвы асоб, назвы адцягненых паняццяў) і тэматычныя мікрагрупы аказіянальных слоў (назвы асоб паводле дзейнасці, духоўных якасцей, знешніх прымет і інш.) у сучаснай беларускай паэзіі. У рабоце праведзены паралелі паміж характарам лексічнага значэння наватвораў і тыпамі іх лексічных першаасноў. Акрамя таго, выяўлены і прааналізаваны сінанімічныя рады і антанімічныя пары аказіянальных слоў. Уведзены і абгрунтаваны тэрміны *сінанімічныя аказіяналізмы* і *антанімічныя аказіяналізмы* [16].

Дзеяслоўныя аказіянальныя лексемны прааналізаваны ў манаграфіі М. С. Васілеўскага. Аўтар дае параўнальна-тыпалагічную характарыстыку суфіксальнага дзеяслоўнага словаўтварэння. Даследуецца сістэма семантыка-словаўтваральных тыпаў адыменных беларускіх дзеясловаў, вызначаецца іх прадуктыўнасць у беларускай літаратурнай мове. У сваёй рабоце М. С. Васілеўскі робіць вывад: у многіх групах і падгрупах больш прыкладаў канфіксальнага ўтварэння, чым суфіксальнага, асабліва гэта адносіцца да дзеясловаў-аказіяналізмаў [4].

Даследаванню семантычных і дэрывацыйных асаблівасцей, стылістычнай характарыстыцы індывідуальна-аўтарскіх неалагізмаў прысвечана дысертацыя В. А. Зразікавай. На аснове семантычнай класіфікацыі ўстанаўліваюцца тыпы сэнсавай сувязі аказіяналізмаў з першаасновамі, у межах гэтых тыпаў вызначаецца роля дэрывацыйных сродкаў у працэсе актуалізацыі семантыкі неўзуальных неалагізмаў, паказваецца ўзаемаўплыў і ўзаемаабумоўленасць лексічнага і словаўтваральнага значэнняў. Звяртаецца ўвага на ўмовы метафарызацыі новаўтварэнняў, што ў значнай ступені растлумачвае неабходнасць ужывання такіх адзінак у канкрэтным мастацкім тэксце, даследчыца падкрэслівае адметнасць іх функцыянальна-стылістычнага выкарыстання. Упершыню ў беларускім мовазнаўстве даказваецца пераважна сямасіялагічны характар аказіянальнасці аўтарскіх лексем [11].

Асобныя артыкулы, прысвечаныя лексікалагічнаму аналізу аказіянальных слоў, належаць А. Я. Баханькову, М. Г. Булахаву, М. Р. Прыгодзічу і інш.

М. Р. Прыгодзіч у манаграфіі «Шчодрасць слова» (1990) разглядае складанне як адзін з найбольш старажытных спосабаў індывідуальнага словаўтварэння, у дадатку падаецца кароткі слоўнік аўтарскіх неалагізмаў [15].

У дысертацыі М. В. Шабовіча на матэрыяле беларускіх мастацкіх тэкстаў 1920-х гадоў разглядаецца структура аказіяналізмаў, высвятляюцца прычыны іх узнікнення, асаблівасці ўжывання і далейшы лёс новаўтвораных слоў.

Даследчыкам былі вызначаны дэрывацыйныя тыпы наватвораў, па якіх яны былі ўтвораны; іх прадуктыўнасць. Звернута ўвага на аказіянальныя лексемны, створаныя з адхіленнем ад моўных тыпаў або аказіянальна. Аўтарам разгледжана 1515 наватвораў [17]. Самую шматлікую групу склалі аказіянальныя прыметнікі: *грайкі, захмарны, лістападны* і інш. Значны пласт аказіянальнай лексікі ўтвараюць дзеясловы-наватворы: *люстрыць, цымбаліць* і інш., аказіянальныя назоўнікі: *арфазвоннасць, веснавейнасць* і інш., прыслоўі: *арлінагорба, ціхазвонна* і інш. Большасць аказіяналізмаў, на думку аўтара, было ўтворана шляхам складання (*дзіўна-прыгожы, шматмілы*) і згодна з дэрывацыйнымі тыпамі літаратурнай мовы (*адлюстроўка, пяснярства*). Меншую колькасць складаюць новаўтварэнні, утвораныя аказіянальным спосабам (*глыбінь, цішынь*).

Такім чынам, нягледзячы на даволі значную ўвагу лінгвістаў да аказіянальных новаўтварэнняў, у даследчыкаў застаецца шмат нявырашаных пытанняў: крытэрыі вылучэння аказіянальных слоў ад узуальных, праблема перакладу аўтарскіх неалагізмаў на іншыя мовы і інш.

Літаратура

1. Басова, А. И. Окказиональные слова в современной белорусской художественной речи: дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / А. И. Басова. – Минск, 1982. – 237 с.
2. Бобрик, В. А. Новообразования в языке Янки Купалы: автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02 / В. А. Бобрик; Акад. наук Респ. Беларусь, Ин-т языкознания им. Я. Коласа. – Минск, 1992. – 28 с.
3. Бузук, П. А. Увагі аб мове і стылю маладнякоўцаў / П. А. Бузук // Маладняк. – 1927. – № 5. – С. 65–73.
4. Васілеўскі, М. С. Дзеяслоўнае словаўтварэнне: Адыменныя словаўтваральныя лексемны / М. С. Васілеўскі. – Мінск: Навука і тэхніка, 1985. – 248 с.
5. Германовіч, І. К. Лексічныя дыялектызмы і наватворы ў беларускай літаратурнай мове / І. К. Германовіч // Весці АН БССР. Сер. грамад. навук. – 1963. – №1. – С. 110–120.
6. Гілевіч, Н. С. Акрыленыя рэвалюцыяй / Н. С. Гілевіч. – Мінск, 1962, 187 с.

7. Глебка, П. Аб мове Я. Купалы / П. Глебка // Літаратура і мастацтва. – 1946. – № 27.
8. Глыбоцкі, Т. Пра нашы літаратурныя справы / Т. Глыбоцкі // Мінск., 1928. – 251 с.
9. Дробуш, С. Пра мастацтва і Дубоўку / С. Дробуш // Аршанскі маладняк. – 1926. – № 2. – С. 8–10.
10. Дубоўка, У. Пра нашу літаратурную мову / У. Дубоўка // Узвышша. – 1927. – № 2. – С. 167–181.
11. Зразікава, В. А. Семантычная і словаўтваральная структура індывідуальна-аўтарскіх неалагізмаў (на матэрыяле беларускіх мастацкіх твораў першай паловы XX ст.: Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01 / В. А. Зразікава. – Мінск, 2006. – 132 с.
12. Козейко, И. П. Словообразовательные неологизмы в современном белорусском языке (на материале 60 – 80-х годов XX века): Автореф. дис. ... канд. филол. наук: 10.02.02. / И. П. Козейко; АН БССР. Ин-т языкознания им. Я. Коласа. – Минск, 1989. – 18 с.
13. Колас, Я. Стварыць сапраўднае сацыялістычнае мастацтва // Збор твораў: у 14 т. / Я. Колас. – Мінск, 1976.
14. Крапіва, К. Пра перабудову і «небудову» / К. Крапіва // Полымя рэвалюцыі. – 1934. – № 9.
15. Прыгодзіч, М. Р. Шчодрасць слова: для ст. шк. узросту. / М. Р. Прыгодзіч. – Мінск: Нар. асвета, 1990. – 79 с.
16. Чарнаброўкіна, Н. У. Аказіянальныя словы ў складзе лексічных сродкаў сучаснай беларускай паэзіі: Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.01 – / Н. У. Чарнаброўкіна. – Мінск, 1998. – 126 с.
17. Шабовіч, М. В. Аказіянальныя словы ў беларускіх мастацкіх тэкстах 20-х гг. XX стагоддзя: Дыс. ... канд. філал. навук: 10.02.02 / М. В. Шабовіч. – Мінск, 2004. – 152 с.
18. Яскевіч, А. Неўладкаванае філалагічнае сумежжа / А. Яскевіч // Грані майстэрства. – Мінск, 1974. – С. 117–134.